

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. IV. Ob divitias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](#)

sta pergentes forma detinuit, detorsusque contraria
in partem. Habes hostem domi, &c, quod pejus
delectabilem ac blandum. Habes raptorem que
ac temporis, perpetuumque tortorem: habes mu-
riam laboris, uberrimam discriminum causam,
menta libidinum, nec minorem querendi odij, q
amoris aditum. an non ergo majorem humiliandos, q
quam superbiendi causam habeat, si advertat, for-
suam esse instrumentum, quo DEUS graviter obstat Ad-
datur, proximo multum noceatur, & propria gloria clarè
salus in manifestum discriminem præcipitur,

XVII. Quartò eidem ostendat, si hactenus quis au-
fecit pulchritudinem corporis, quæ tantorum ei aut The-
lorum causa fuit, tantamque ejus conservanda cura ditas, de-
gessit, ut hominibus placeret, eorumque sibi amores debe-
conciliaret, quanto æquius sit, ut ad animæ pulchritudinem, per quam DEO, Angelis, & hominibus terribiliter placeat, & ingentia sibi bona, eaque æterna prolixa: Ag-
rare queat, procurandam & conservandam omnem vestris, &
studium, curamque convertat, ideoque sibi applicat, &
quod olim Diogenes formoso Adolescenti sualitatem: Argenteum
cens: Quin operam das, Adolescens, ut corporis teslinorū
res ad animam transferas. Semper ergo in mente
memoria habeat verissimum Salomonis prov. 31.
fatum: Fallax gratia, & vana est pulchritudo: mihi
timens Dominum ipsa laudabitur.

§. IV.

Tentatio IV. ob divitias.

XVIII. Homobonus Mercator, postquam im-
meras divitias negotiando congregata
paulatim prioris sui statutus ac paupertatis obliuisci, alio-

ios, quibus olim jucundè & familiariter convivere
confueverat, præ se despicere incipit. Quæritur,
quomodo juvandus, & contra hanc tentationem ar-
mandus sit?

Responsio.

XIX. Primi illi demonstret, quām vanē glorietur
at, fomopter tales divitias, utpote quarum non Dominus,
viter offid Administrator duntaxat est, & dispensator, uti
opria pūt clare S. Job. c. 1, insinuavit, dum omnibus divitijs
r, suis ablatis dixit : *Dominus dedit, Dominus abstulit.*
xtenus quis autem non rideat, si Questor, aut Oeconomus,
rum ei aut Thesaurarius ob divitias regias suæ curæ concre-
ndæ curitas, de quibus severissimam olim rationem redde-
bi amon te debet, supra alios extollere se vellet? cùm potius
mæ pulchritundi, quām superbiendi causam habeat, maximè
homini li terribilem S. Jacobi sententiam c. 5. ponderare ve-
erna por lit: *Agite, nunc divites, plorate ululantes in miserijs
omne vestris, que advenient vobis. Divitia vestra putrefacta
bi applic sunt, & vestimenta vestra à tineis comesta sunt, aurum
sualit & argentum vestrum eruginavit, & arugo eorum in
teſtimonium vobis erit, & manducabit carnes vestras
ficut ignis.* Thesaurizasti vobis iram in novissimis
diebus; tunc nempe quando dicetur: *stulte, hac no-
ſte animam tuam repetent à te, & qua parasti, cuius
erune?* tunc enim verificabitur, quod Eccl. 41. præ-
dicitur: *O mors, quām amara est memoria tua homi-
ni pacem habenti in ſubſtantijſ suis!*

XX. Secundò eidem ostendat, quām manifesto in
periculo iveretur ſalutis ſuæ amittendæ juxta ipſius
Servatoris testimonium Matt. 19. dicentis: *Amen
dico vobis, quia dives difficile intrabit in regnum cælo-
rum.*

rum. Et iterum dico vobis : facilius est, Cam
per foramen acūs transire, qnām divitem in reg
cōlōrum. Quis non exhorreat ad ejusmodi ventur
ab ipso veritatis Authore prolatam ? quis effera
& superbiat propterea, qud sibi magis, qnām
via ad felicitatem supremam difficultis sit facta ?

XXI. Tertiō eidem in memoriam revocet non
nūs horrendam D. Pauli 1. Tim. 6. sententiam :
divites volunt fieri, incidunt in tentationes & laque
Diaboli, & desideria multa inutilia & nociva,
mergunt homines in interitum, & perditionem.
autem glorietur, se laqueum in collo habere,
proximē suspendendus sit ? aut quis non miserabile
cat aviculam, quæ in laqueos Aucupis incidit. Honore
manifesto vitæ amittendæ periculo ? quanto
ergo causam gloriandi habebit, qui in laqueum
boli, & per hunc etiam in periculum mortis aten
boli, incidisse se advertit.

XXII. Quartō illi saluberrimam S. Hieronym
12. de Verbis Dom. sententiam proponat sic loqu
tis : Quid prodest arca pecunijs plena, si inanis si
scientia ? bona vis habere, & tu bonus esse non tu
Erubescere debes de bonis tuis, si domus plena bona
malum habet Dominum. Quid prodest divitiæ, quæ animi e
habet, si DEV M, qui omnia dedit, non habet ? H
meritò S. Bernardus in s. de sex. ait : Fratres, si in fucati i
tias amatis, veras divitias amate : Sola divitiae honoris
sunt, qua nos virtutibus divites efficiunt ; de his nam gratu
que Servator ipse Matt. 6. dixit : Thesaузate vobis, in
thesauros in cœlo, ubi neque ærugo, neque rinea demin
itur, & ubi fures non effodiunt, nec furantur. His sine vir
& S. Paulus 1. Tim. 6. Timotheum monens,

, Cam
in reg
di venie
s effec
quām
acta ?
cet non
atiam :
Eg laque
ociva ,
em .
XXIII. **H**onorius Religiosus in discordia Electro-
rum contra spem omnem & exspecta-
bore , actionem in Abbatem electus , mox facto suo confir-
miserat incipit commune proverbium , quo dicitur :
Honores mutant mores , sed raro in meliores ; nam &
gravitatem extraordinariam assumit , & supercilia ob-
tum delatum honorem erigens , subditos suos omnes de-
bet : despoticèque tractat . Quæritur , quomodo
contra hanc tentationem armandus sit ?

Responsio.

XXIV. Primò illi ostendat , quis sit verus Honor ,
nimur ille , qui ex virtute oritur , uti præclarè S.
Chylostomus indicavit dicens : *Honor verus virtus
animi est ; hic honor nec à Cæsaribus præstatur , nec
adulatione conquiritur , nec pecuniâ preparatur , nihil
sunt in se habet , nihil simulati , nihil occulti , hujus
virtus honoris successor est nullus , nullus accusator , nullus in-
e his natus .* Cui consentiens S. Bernardus in Cant. Vir-
tute inquit , Mater gloria est ; sola enim est , cui gloria
debet , & securè impenditur . Quæ autem est
sine virtute gloria , profectò indebitè venit , properè affe-
ctetur , periculose captatur . Hinc Romani olim duo

Tem-